

MÅL FOR DENNE SAMLINGEN:

- **Kunnskap:** Om meg selv, de andre og oppdraget.
- **Menneskelige ferdigheter:** Å se egne og andres ressurser.
- **Verdier/holdninger:** Hvilke verdier bygger arbeidet vårt på?

1. HVEM ER VI OG HVA ER OPPDRAGET?

Første samling i Påfyll 2 handler om å bli kjent med seg selv, hverandre og med oppdraget kriseteamet har. Vi starter litt filosofisk og personlig og jobber mer konkret med oppdraget vårt senere i samlingen. Hva oppdraget er blir også behandlet mer grundig i samling 2; Kriser og ulykker.

INNBLIKK

Som medlem av et kriseteam vil vi komme i mange forskjellige situasjoner der vi blir utfordret, og der vi får brukt evnene og kompetansen vår. I møte med mennesker som er i en krisesituasjon kan vi kjenne på egen sårbarhet og at vi har behov for støtte i møte med tøffe situasjoner. Og vi kan kjenne på egen og andres mestring, og gleden ved samarbeid med andre. Det vil være situasjoner som er rolige og der vi har god oversikt over hva vi og andre skal gjøre i en kriseoppfølging. Og så vil det være situasjoner der vi ikke har kontroll, der vi ikke har oversikt og der vi ikke vet hva vi skal gjøre videre. Som kriseteammedarbeider blir vi utfordret på det vi er gode på og det vi ikke føler vi mestrer. Når vi er på oppdrag alene eller sammen med andre i kriseteamet, har vi behov for å kjenne oss selv og hverandre. Vi har behov for trygghet og støtte når vi skal yte god hjelp og bistand til mennesker i krise.

INNSIKT

Hvem er jeg?

Hvem er jeg? Et stort spørsmål. Et spørsmål om mening. Det er et spørsmål om historie. Hvem vi er handler også om hvor vi kommer fra, hva vi har opplevd, hvem vi har vært sammen med og hvilke valg vi har tatt. Alle menneskene vi har hatt – og har – relasjoner til har vært

med på å forme oss. Vi ble til og vi blir til i møte med andre. Vårt “jeg” er ikke en statisk størrelse, men en dynamisk størrelse, noe som alltid er i utvikling. Jeg er meg selv når jeg er hjemme, sammen med familie og venner. Og jeg er meg selv på jobb, som profesjonell, i møte med kriser, som kriseteamarbeider og kriseteamkollega. I møte med mennesker i krise. I denne samlingen skal vi sammen utforske oss selv med positive briller.

Hvem er vi?

I et kriseteam sitter det vanligvis mennesker med ulik personlig og faglig erfaring. Tverrfagligheten er en styrke, vi trenger forskjellige perspektiver, kunnskap og erfaringer i møte med mange ulike situasjoner og utfordringer. At vi er ulike med hensyn til personlighet, preferanser, oppvekst og hvilke utfordringer vi har møtt gjennom livet er også en styrke. Erfaringsmessig vil det fra tid til annen komme utskiftninger i et kriseteam. Kanskje er det kommet noen nye til underveis i deres kriseteam. Og kanskje er det samtidig slik at mange i kriseteamet kjenner hverandre godt. Det å kjenne hverandre, og kunnskapen og kompetansen til hverandre, det er både «kortreist», «langreist» og «nyreist».

«Langreist» kunnskap er historien vi får sammen gjennom samhandling, samtaler og erfaringer. Det er historien som er med oss ut på oppdrag, i samtaler over kaffen på kriseteam-samling og kanskje privat. Denne kunnskapen får vi over tid. Den «kortreiste» kunnskapen er det flyktige og nåværende øyeblikket. Hvordan har du det i dag? Har noe skjedd som påvirker deg? Er det på godt eller vondt, eller kanskje begge deler? Den «nyreiste» kunnskapen får litt ekstra fokus i denne samlingen. Kan vi oppdage hverandre for første gang eller på nytt, kanskje med et litt annet fokus enn vi har hatt tidligere?

Anerkjennende Intervju

For å få den «nyreiste» kunnskapen om oss selv og hverandre skal vi bruke Anerkjennende Intervju. Anerkjennende Intervju er en metode som brukes for å forske på «det beste» i en virksomhet, et prosjektteam, ved dine kolleger eller samarbeidspartnere. Øvelsen lar oss reflektere over det vi selv opplever som våre styrker, motivasjoner og suksesser i tidligere prestasjoner. Det styrker opplevelsen ved å dele dette med hverandre. Mange av oss har god trening i å fokusere på hva som ikke fungerer, hva vi selv mangler av kompetanse, hva vi føler vi ikke får til. I denne øvelsen fokuserer vi på det motsatte. Vi ønsker å sette fokus hva som bor i kriseteamet av ressurser, kompetanse og erfaringer. Når vi løfter opp dette får vi en bevissthet på ressurser og kompetanse vi kan bygge videre på i arbeidet i kriseteamet.

Verdier

Hvilke verdier vi har, og hva slags syn vi har på oss selv og på de vi skal følge opp vil påvirke hva slags oppfølging vi faktisk gir. Vi ønsker at dere i denne samlingen jobber ut 5 grunnverdier for kriseteamet. Hva er det som er viktig og som skal danne grunnmuren? Hva er våre verdier, som skal merkes i det enkelte møtet med mennesker i krise, i samarbeidet internt i kriseteamet og med eksterne partnere?

Hva er oppdraget vårt?

Veilederen «Mestring, samhörighet og håp» beskriver og tydeliggjør kommunens ansvar og plikter ved kriser, ulykker og katastrofer. Hver kommune skal planlegge og organisere sin psykososiale oppfølging, i samarbeid med andre aktører, bruker- og pårørende-representanter, frivillige organisasjoner m.fl. Med psykososiale tiltak menes «målrettede tiltak som settes inn etter potensielt traumatiserende hendelser for å bistå enkeltpersoner og/eller grupper, eller der lokalsamfunnet er berørt. (...) Hensikten er å bidra til å normalisere livssituasjonen, mobilisere nettverk og forebygge og redusere psykiske, rusrelaterte, somatiske og sosiale problemer.» (Helsedirektoratet 2016)

Hver kommune velger selv hvordan oppdraget skal løses. Det er likevel en forventning om at den psykososiale oppfølgingen gis en tydelig definert rolle og prioritering: Der Helsedirektoratet tidligere skrev «bør» skriver de nå i større grad «skal». Hver kommune skal utarbeide en egen plan for psykososial oppfølging og ser denne i sammenheng med overordnet beredskapsplan for helse- og omsorgs-tjenesten. Det skal sikres tidlig proaktiv hjelp i den psykososiale oppfølgingen for å forebygge og redusere problemer. Rammede personer/familier skal få en navngitt kontaktperson som bidrar til kontinuitet og trygghet i oppfølgingen, en oppfølging som skal være helhetlig og langvarig der behovene tilsier det. Samarbeidet med spesialisthelsetjeneste og frivillige skal formaliseres i avtaler og det skal foreligge en plan for kompetanseutvikling og gjennomføring av øvelser.

Hvordan hver kommune helt konkret organiserer den psykososiale oppfølgingen er fortsatt opp til den enkelte kommune. I denne samlingen skal vi jobbe med det konkrete arbeidet og organiseringen i deres kriseteam. Hvem skal være medlemmer i teamet? Når skal vi rykke ut? Hvor lenge skal vi følge opp før noen andre overtar helt eller delvis? Hvem er egentlig pårørende når det er uklare familieforhold?

Hvem er berørte når det skjer en ulykke på en skoletur? Og hvordan skal vi konkret dokumentere arbeidet vi gjør i kriseteamet?

INNSATS

Historien vår, verdiene våre, kunnskapen vår, ressursene og erfaringene våre er med oss og former det enkelte møte med mennesker i krise. Det vi har med oss kan hjelpe oss og det kan skape utfordringer for oss. Når vi som jobber sammen i kriseteam kjenner hverandres styrker og svakheter, og jobber ut fra noen verdier vi selv har vært med på å utforme, har vi et veldig godt grunnlag for å hjelpe, støtte, styrke og avlaste hverandre i et utrolig viktig arbeid. Et arbeid som i veilederen blir beskrevet som selve grunnsteinen i det psykososiale arbeidet og oppfølging ved kriser, ulykker og katastrofer. Et godt førstemøte med kriseteamet kan være med på å avgjøre hvordan tilliten til de øvrige hjelperne blir. Da må kjennskap til hverandre, rutiner og ansvarsfordeling, gode planer og instruksjoner være på plass.

PÅ INNERLOMMA

- Vi har mange ressurser i teamet vårt.
- Våre verdier definerer arbeidet vårt.
- Vi skal bistå mennesker i krise.
- Vi skal forebygge og redusere psykiske og sosiale problemer.
- Vårt arbeid skal være proaktivt.

Powerpoint (Inntil 1 t 40 min)

Vi starter med PowerPoint som er utarbeidet til samlingen. Alle bilder har spørsmål og oppgaver i tekstfeltet. Bruk dette etter eget ønske og behov, men pass på å få tid til å jobbe med resten av samlingen.

Vi bruker *Anerkjennende Intervju* som metode når vi jobber med «Innsikt»-oppgaven i Powerpointen. Intervjuskjema bakerst i PåFyll 2-heftet og på web.

Våre verdier (30 min)

Del 1

To og to – Finn 5 grunnverdier for kriseteam-arbeidet.

Del 2

Velg en sekretær.

Del med resten av gruppa, sekretær skriver opp på tavle/flip-over.

Del 3

Alle krysser av på de 5 verdiene de ønsker seg. De 5 verdiene med flest stemmer er de verdiene vårt kriseteam bygger på.

Når prosessen med å velge verdier er ferdig får to medlemmer oppdraget med å lage en verdiplakat/verdi-tiltakskort til neste samling.

Kriseteamsekken (10 min)

Mange kriseteam har en kriseteamsekk som er med på alle oppdrag. I sekken ligger ressurser og materiell som har vist seg nyttige å ha med i arbeidet. Vi anbefaler å bruke tid på å «fylle» deres kriseteamsekk. Hva skal være i kriseteamsekken?

Nedenfor følger noen forslag:

- Vest og visittkort – Kriseteam-vest og kontaktinformasjon
- Brosjyrer – hjelpetjenester, lokale ressurser, interesseorganisasjoner m.m

Til barn og unge:

- Bamse, tegne- og skrivesaker, apper, minnebokser m.m.

Til foreldre:

- Informasjonsmateriell om barns reaksjoner og behov og hvor man kan få hjelp
- Mat og drikke - Vannflasker, nøtteposer, tørket frukt, varmeteppe, våt- og tørrservietter
- Ressurskort - Tomme kort hvor man sammen kan fylle inn private og offentlige ressurser
- Tiltakskort – Generelt tiltakskort for kriseteamarbeidet og tiltakskort for spesifikke situasjoner
- Veiledere – Mestring, samhørighet og håp, Etter selvmordet m.fl.

I slutten av hver PåFyll 2-samling fylles sekken med eventuelle nye elementer etter behov. Etter hvert endt oppdrag etterfylles kriseteamsekken. Lag rutiner for dette.

Tiltakskort (5 min)

Mange kriseteam har tiltakskort for ulike scenarier, tema og situasjoner. Før tiltakskort utarbeides/oppdateres kan det være lurt at alle noterer hver for seg det de tenker er viktig å få med. Alle skriver et individuelt refleksjonsnotat. Deretter forteller en og en hva de mener er spesielt viktig å få med før tiltakskortene ferdigstilles. Bruk gjerne utarbeidet mal for tiltakskort, der alle fasene i arbeidet er tatt med.

I denne samlingen er oppgaven å lage verdiplakat/verdi-tiltakskort

OPPSUMMERING OG AVSLUTNING (5 min)

Har vi nådd målene? Hva er vår felles kompetanse?

Presenter gjerne tema for neste samling, avtal tid og sted.

Takk for i dag!

LITTERATUR

Dønnestad, Eva (2018) *Vi blir oss selv sammen*
<https://rvtssor.no/aktuelt/181/-ndash-vi-blir-oss-selv-sammen/>

Hauger, Bjørn m-fl. (2008). *Organisasjoner som begeistrer. Appreciative Inquiry. Slik skaper man innovative, effektive og attraktive organisasjoner.*

Helsedirektoratet (2008) *Mestring, samhörighet og håp.*
<https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/1166/Mestring,-samhorighet-og-hap-veileder-for-psykososiale-tiltak-ved-kriser-ulykker-og-katastrofer-IS-2428.pdf>